

Michaela Staškovičová, Sirotci přírody. Chovanci diecézního ústavu hluchoněmých v Českých Budějovicích v letech 1871-1914. Diplomová práce, České Budějovice 2006, 98 s. + přílohy.

Posudek oponenta:

Michaela Staškovičová si jako téma své diplomové práce zvolila mimořádně zajímavou látku, kterou je možno zpracovat z mnoha úhlů pohledu. Námětem jejího výkladu se stala hluchoněmlost jako cosi, co člověka určitým závažným způsobem vyčleňuje z majoritní společnosti, co ho činí výrazně jiným. Zaměřením se na otázky konkrétního vzdělávacího ústavu ovšem došlo k vymezení tématu spíše do oblasti školství, přičemž nebylo opomenuto nic podstatného z hlediska vývoje daného ústavu.

Diplomantka ve své práci – po vymezení pramenů a literatury – zasadila postupně své téma do souvislostí českobudějovické diecéze (zakladatelem ústavu byl biskup J. V. Jirsík) a kongregace školských sester de Notre Dame jako učitelek ústavu, zabývala se otázkou četnosti výskytu hluchoněmosti v populaci, jejími fyziognomickými příčinami atd.

Následně přešla k vývoji vzdělávání hluchoněmých, kteří dlouho (do renesance) byli považováni za zcela nevzdělavatelné. Jádrem diplomové práce je pak čtvrtá a pátá kapitola, které se věnují vývoji diecézního ústavu hluchoněmých, přičemž neopomenula ani výklad ikonografického pramene a kroniky ústavu, a otázkám chovanců, určení jejich regionálního a sociálního původu, otázkám pohlaví, vazbám sourozeneckým, otázkám příčin hluchoty u jednotlivých frekventantů apod. Tyto kapitoly jsou do značné míry provázány s náročnými a vysoce přínosnými tabulkami v příloze práce, de facto jsou jejich slovní interpretací. Shrnutí celé problematiky práce představuje obsáhlý závěr. Jako adekvátní hodnotím soupis pramenů a literatury, kde autorka neopomenula ani literaturu k sociálním dějinám.

Michaela Staškovičová v nejvíce přínosných kapitolách své práce vychází zejména ze statistického vyhodnocení dochovaných pramenů a v mnohém tak výrazně používá postupů historické demografie. V tomto směru nemám k její práci výraznější připomínky, přesto by ji bylo možno určitě obohatit, zejména pokud by ve výzkumu

nějakým způsobem hodlala pokračovat, ilustrativním použitím individuálních příběhů a větší přímou citací z pramenů (např. u neštovic v ústavu). V této souvislosti také mám na diplomantku dotaz do diskuse, zda se dochovaly některé učební „texty“ připravené učitelkami ústavu, jež zmiňuje – v tom případě by nepochybně stály za hlubší rozbor.

Po stylistické i pravopisné stránce považuji práci za poměrně zdařilou (ne zcela jistý jsem si tím, co chtěla diplomantka říci úvodními větami /prvním odstavcem/ strany 47, o nichž by se dalo polemizovat). Vedle statistických příloh (tabulek) jsou vhodně zvoleny i přílohy obrazové.

Diplomovou práci **doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm výborně.**

doc. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.

České Budějovice 10. ledna 2007